

Именоване Кристијана Шмита за високог представника у Босни и Херцеговини (БиХ) никада није одобрила Русија, а сада се чини да је изгубио и подршку Сједињених Америчких Држава (САД), што његову позицију чини неодрживом, пише ББЦ, пренели су сарајевски медији.

"Најмоћнија фигура у БиХ потврдила је да се повлачи са функције... Његово време на тој позицији било је обележено сукобима и контроверзама", наводи се у тексту, уз подсећање да Шмит обавља функцију међународног високог представника од 2021. године, што представља други најдужи мандат међу свим високим представницима.

ББЦ даље наводи да је сада шире питање – да ли Канцеларија високог представника (ОХР) уопште има будућност и, ако нема, шта би то значило за БиХ?

У тексту се наводи да функција високог представника потиче из Дејтонског мировног споразума, којим је окончан разорни етнички сукоб у БиХ, те да високи представник, кога именују Уједињене нације (УН), треба да обезбеди поштовање мировног споразума, као и да поседује широка овлашћења како би "држао под контролом често завађене етно-политичке лидере у земљи".

Подсетили су да је током свог мандата високог представника Педи Ешдаун користио "бонска овлашћења", сменивши, како су навели, шездесет босанских Срба званичника у једном дану 2004. године, због одбијања сарадње с Хашким трибуналом.

"Ешдаун је због тога добио не баш ласкави надимак 'Вицекраљ Босне'. Каснији носиоци ове функције били су знатно повученији. Међународни подржаваоци БиХ фокусирали су се на то да се домаћи лидери сами носе са својим проблемима", наводи ББЦ.

У тексту се оцењује да се неуспех таквог приступа огледа у Шмитовој активнијој улози након његовог именовања.

"Више пута је користио 'бонска овлашћења' да би блокирао сепаратистичке законе које је промовисао лидер босанских Срба Милорад Додик, који је игнорисао те забране. Тај сукоб довео је до тога да Додик добије једногодишњу затворску казну и шестогодишњу забрану обављања јавних функција", наглашава се у тексту.

ББЦ даље оцењује да се "чини се да би Додик дугорочно могао изаћи као победник", истичући да се "његово скупно ангажовање лобиста у Вашингтону исплатило када су САД укинуле дугогодишње санкције против њега".

"Циници су приметили да је Додик после тога подржао доделу великог пројекта гасовода до тада мало познатој америчкој компанији повезаној с породицом (америчког председника Доналда) Трампа. Насупрот томе, чини се да су Шмитове резерве према том пројекту њега коштале подршке Вашингтона", наводи се у тексту.

ББЦ оцењује да би следећи потез могао би бити пресудан за будућност БиХ.

"Шмит каже да ће остати на функцији док не буде изабран његов наследник. Међутим, Русија је више пута подржала Додикове позиве за затварање ОХР-а. Ако САД заузму сличан став, Босна би могла да изгуби једину особу која може деловати као заштита од сепаратистичких амбиција етно-националистичких лидера", упозорава се у тексту.

(Бета)